

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av naturlig forekommende radioaktive stoffer ved Boliden Odda AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16., § 29 jf. forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 4, jf. avfallsforskriften kap. 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad datert 20. august 2021, og oppdatert søknad av 13. mars 2023, samt opplysninger som har fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjør oppmerksom på at annen aktuell lovgivning gjelder uavhengig av denne tillatelsen, og at tillatelsen ikke fritar Boliden Odda AS (heretter kalt virksomheten) fra oppfyllelse av krav i annet regelverk.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

DSA kan oppheve eller sette nye vilkår i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake. Dette kan skje dersom skaden eller ulempen ved virksomheten blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt, eller hvis det som følger av ellers gjeldende omgjøringsregler, jf. forurensningsloven § 18.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen ett år etter at tillatelsen har tredd i kraft, skal virksomheten sende DSA en redegjørelse for planlagt aktivitet slik at vi kan vurdere om det er behov for å endre tillatelsen.

DSA understreker at ikke bare menneskers helse, men også vern av miljøet skal ivaretas ved bruk og utslipp av radioaktive stoffer.

Informasjon om virksomheten

Virksomhet	Boliden Odda AS
Gateadresse	Eitrheimsneset, 5750 Odda
Kommune og fylke	Ullensvang kommune, Vestland fylke
Bransje	Landbasert Industri
Organisasjonsnummer	911 177 870

Tillatelse gitt: 25.09.2024	Endringsnummer:	Sist endret:
Elin Ohlin Seksjonssjef		Edda Bæk Rådgiver
Dokumentet er elektronisk godkjent		
Tillatelsesnummer: TU24-16	Saksnummer: 23/04001	

1. Tillatelsen omfatter

Virksomheten produserer metallisk sink, sinklegeringer og svovelsyre. Naturlig forekommende radioaktive stoffer blir oppkonsentrert i produksjonsprosessen. Tillatelsen gjelder radioaktiv forurensning eller fare for forurensning og omfatter:

- utslipp av radioaktive stoffer til luft
- utslipp av radioaktive stoffer til vann

Tillatelsen er begrenset av de opplysninger som fremgår av søknaden. Ved vesentlige endringer skal virksomheten kontakte DSA uten unødig opphold.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

2. Utslipp av radioaktive stoffer

2.1 Utslipp til vann og luft

Utslipet til vann skal renses i eget renseanlegg før det føres til utslippspunkt i Eiterheimsvågen/Sørfjorden. De totale mengdene radioaktive stoffer som slippes ut til vann og luft av virksomheten per år skal ikke overskride mengdene gitt i henholdsvis tabell 1 og tabell 2. Om virksomheten mottar råstoff som inneholder andre radioaktive stoffer enn det som er gjengitt i tabell 1 og 2, skal virksomheten søke om endring av utslippsvilkår i tillatelsen.

Tabell 1: Grenser for totalutslipp til vann per år.

Radionuklide	Utslippsgrenser (MBq) per år
Po-210	10
Pb-210	100
Ra-226	100
Ra-228	100
Th-228	50
Th-230	10
Th-232	1
U-234	50
U-235	5
U-238	50

Tabell 2: Grenser for totalutslipp til luft per år.

Radionuklide	Utslippsgrenser (MBq) per år
Po-210	200
Pb-210	200
Ra-226	200
Ra-228	200
Th-228	100
Th-230	100
Th-232	100
U-234	100
U-235	100
U-238	100

2.2 Utslipp som ikke er regulert av grenseverdier

Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen er omfattet i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder avfall og utslipp er uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser. Der utslippene er proporsjonale med aktivitetsnivået, skal eventuell reduksjon av aktivitetsnivået medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene. Variasjoner i utslippene skal ikke avvike fra det som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

Virksomheten skal utarbeide rutiner for kontroll av renseanlegg, som inspeksjon av prosesser, rengjøring, justering og vedlikehold av utstyret. Rutinene skal inkluderes i internkontrollsystemet og skal kunne fremlegges ved et eventuelt tilsyn.

2.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Virksomheten plikter så langt som mulig å hindre at det oppstår forhold som kan forårsake at utslippsgrensene overskrides. Virksomheten skal redusere eller innstille aktiviteten under slike forhold hvis det er nødvendig av miljømessige grunner.

Virksomheten skal så snart som mulig sende DSA opplysninger om endring av betydning i risiko for akutt forurensning eller i forutsetningene for DSAs tillatelse, og iverksette korrigerende tiltak i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven.

2.5 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp som kan medføre skade eller ulempe for miljøet eller befolkningen skal begrenses så langt som mulig. Virksomheten plikter å sørge for at eventuelle diffuse utslipp i forbindelse med lossing eller annen aktivitet holdes så lavt som mulig.

3. Radioaktivt avfall

Om det oppstår radioaktivt avfall, plikter virksomheten å sørge for at all håndtering av radioaktivt avfall skjer i overensstemmelse med regler for dette fastsatt i forurensningsloven og avfallsforskriften kapittel 16. Spesifikke krav til oppbevaring av radioaktivt materiale er gitt i henholdsvis avfallsforskriften § 16-4 og strålevernforskriften § 25.

Filtre fra utslippsreducerende installasjoner og slam fra renseanlegg skal måles for å undersøke om de inneholder nivåer av radioaktive stoffer som overstiger grenseverdiene for radioaktivt avfall i forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall vedlegg Ia. Når analyseresultater fra målingene foreligger, skal disse inkluderes i den årlige rapporteringen jf. Kap. 6 Rapportering til DSA.

Radioaktivt avfall skal deklarerer og leveres minst 1 gang per år til et mottak som har tillatelse fra DSA til å håndtere avfallet, jf. § 16-7.

4. Måling og beregning av utslipp

4.1 Generelle krav

Målinger og beregning av utslipp av radioaktive stoffer skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp.

Virksomheten skal vurdere usikkerheten i målingen og/eller beregningene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal følge Norsk Standard (NS) eller anerkjente internasjonale standarder. DSA kan akseptere at andre metoder kan brukes også der standard finnes, dersom virksomheten dokumenterer at de er minst like formålstjenlige. Virksomheten er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret.

Dersom eksterne laboratorier eller konsulenter benyttes for prøvetaking og analyse, skal disse være akkrediterte der dette er mulig.

4.2 Måleprogram

Virksomheten plikter å utarbeide og gjennomføre et måleprogram som sikrer at virksomheten kan oppfylle rapporteringskravene som er gitt i DSAs retningslinjer, og i denne tillatelsen. Måleprogrammet skal blant annet inkludere prøvetakingsfrekvens og prøvetakingsprosedyrer, og skal inngå i virksomhetens interkontroll. Virksomheten skal foreta målinger av virksomhetens utslipp til sjø og luft.

Forslag til måleprogram skal oversendes DSA senest innen 1. mars 2025.

4.3 Miljøovervåkningsprogram

Virksomheten skal gjennomføre miljøovervåkningsprogram for alle radionuklider som er gitt i tillatelsen, slik som beskrevet i søknaden. Miljøovervåkningsprogrammet skal som et minimum inneholde prøvetaking av vann, sedimenter, fisk og filtrerende organismer og kan koordineres med øvrig miljøovervåkning i området. Hensikten med et slik program er å overvåke nærmiljøet og kontrollere at radioaktive stoffer ikke akkumuleres i biota. Den skal være risikobasert, og frekvensen på prøvetakingen deretter. Resultatene fra miljøovervåkingen skal inkluderes i den årlige rapporteringen til DSA.

Forslag til miljøovervåkningsprogram skal oversendes senest innen 1. mars 2025.

5. Avslutning

Etter avsluttet drift av virksomhet som benytter råvarer med naturlige radioaktive stoffer skal områdene knyttet til dette tilbakeføres til en slik tilstand at området kan benyttes fritt uten begrensninger som følge av radioaktiv forurensning i overskuelig fremtid. Etter avslutningen skal det ikke forekomme radioaktiv forurensning i eller fra området. Avslutningsplan skal sendes DSA senest ett år før driften planlegges avsluttet.

DSA kan stille nærmere vilkår for avslutning.

6. Rapportering til DSA

Virksomheten skal sende en årlig rapport til DSA. Årsrapporten skal følge kalenderåret og være DSA i hende innen 1. mars påfølgende år.

Årsrapporten skal besvare alle relevante punkter i dokumentet «Retningslinjer for årlig rapportering for virksomheter som håndterer radioaktivt avfall». Dokumentet finnes på nettsidene www.dsa.no under fanen regelverk. I tillegg skal den årlige rapporten inkludere resultater fra måleprogrammet og miljøovervåkingen. Rapporten skal inneholde en sammenstilling og vurdering av trender og variasjoner som inkluderer tidligere års innrapporterte data.

Eventuelle endringer i strålevernorganisasjonen, ansvarsfordelingen eller beredskapen ved virksomheten skal rapporteres til DSA.

Virksomheten skal kunne fremlegge dokumentasjon på grunnlaget for rapporterte utslippsdata inkludert utslippsfaktorer, beregningsmetoder og usikkerhetsvurderinger.

7. Beredskap mot akutt forurensning

7.1 Risikovurdering

Dersom det skjer vesentlige endringer i driften, i forhold til slik de er beskrevet i søknaden og som kan ha betydning for utslippene av radioaktive stoffer eller genereringen av radioaktivt avfall, skal virksomheten gjennomføre en ny miljørisikovurdering.

7.2 Beredskap og forebyggende tiltak

Virksomheten skal etablere og vedlikeholde en nødvendig beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal dimensjoneres på grunnlag av definerte fare- og ulykkessituasjoner. Som et minimum skal personell, deres kompetanse, verneutstyr, innsatsmateriell og responstid dimensjoneres.

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller andre grunner oppstår fare for økt radioaktiv forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte strålingsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig sende DSA opplysninger om endring av betydning i risiko for akutt forurensning eller i forutsetningene for DSAs tillatelse, og iverksette korrigerende tiltak i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven.

7.3 Varsling ved ulykker, uhell og unormale hendelser

Virksomheten skal straks varsle ulykker og unormale hendelser til DSA, jf. strålevernforskriften § 20. Skriftlig rapport skal sendes så snart som mulig og senest innen tre dager. I tillegg skal også andre myndigheter varsles i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven. Andre uønskede hendelser som involverer radioaktive stoffer og som ikke omfattes av varslingsplikten etter strålevernforskriften, skal også rapporteres til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet.

8. Beste tilgjengelige teknikk (BAT)

Virksomheten skal benytte beste tilgjengelige teknikk (BAT) slik at utslipp til miljø unngås eller holdes på et lavest mulig nivå. All utskiftning av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke radioaktiv forurensning skal benyttes.

9. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskiftning av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Direktoratet for strålevern

og atomikkerhet på forhånd gis melding om dette. All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

10. Kompetanse

Virksomheten skal sørge for at de ansatte og andre relevante personer har tilstrekkelig kompetanse innen strålevern og for at nødvendig verne- og måleutstyr er tilgjengelig.

Virksomheten skal ha en kontaktperson/strålevernskoordinator, som i tillegg til å være kontaktperson i strålevernsspørsmål, skal ha kompetanse innen målinger og bestemmelse av stråledoser, samt kunne gi veiledning til arbeid med radioaktivt materiale og bruk av måle- og verneutstyr.

11. Internkontroll

Virksomheten plikter å ha internkontroll for sin virksomhet i henhold til bestemmelsene i internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, strålevernloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten skal til enhver tid ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre radioaktiv forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

12. Eierskifte

Dersom virksomheten skifter eier skal DSA informeres om dette så snart som mulig, og senest en måned etter eierskifte.

13. Tilsyn

Virksomheten plikter å la DSA føre tilsyn med anlegget.